

de
Bibliotheek
Schiedam
**Beleidsvisie
2018-2021**

VOORWOORD

Het is ons gelukt! En hoe. Met veel trots kijk ik naar de ontwikkeling die de Bibliotheek Schiedam afgelopen jaren heeft doorgemaakt, van klassieke boekenuitleen tot innovatief kenniscentrum. Met in 2017 als kroon op ons werk de nominatie voor 'Beste bibliotheek van Nederland'.

ANDERE HOOGTEPUNTEN

- Onze groene en duurzame hoofdlocatie in de Korenbeurs, waarmee we Schiedammers schitterend erfgoed uit de binnenstad hebben teruggegeven;
- Een aansprekend cultureel en maatschappelijk aanbod waarvan Schiedammers zeven dagen per week gebruik kunnen maken;
- De samenwerking met alle basisscholen in de stad, waardoor alle basisschoolleerlingen in Schiedam gebruikmaken van een eigen bibliotheek;
- De vérgaande samenwerking in de wijken met uiteenlopende partners en een indrukwekkende groep vrijwilligers, waardoor het aanbod nog vollediger wordt;
- De daadkrachtige inzet op de preventie van laaggeletterdheid, onder andere met de oprichting van de taalcoöperatie en een groot aanbod van digitale cursussen;
- De gelegenheden waarop we de geletterdheid samen met de stad vieren, zoals tijdens de Piet Paaltjens Parade.

Het zijn slechts enkele voorbeelden van hoe wij de afgelopen jaren ons aanbod hebben afgestemd op de stad, samen met de stad. Dat maakt het mogelijk om nog meer Schiedammers de kans te geven om te groeien in de stad en om klaar te staan voor iedereen die hulp nodig heeft met taal.

Nu is er een tijd vol nieuwe uitdagingen aangebroken en ik denk dat we ons geen betere uitgangspositie kunnen wensen. Ik neem u graag mee in de plannen en dromen van de Bibliotheek Schiedam voor de jaren 2018-2021. Een periode waarin de bibliotheek ook nog haar honderdste verjaardag viert. Zo'n jubileum vraagt om extra ambitie, onze lat voor de komende jaren ligt opnieuw hoog.

Iedereen verdient gelijke kansen, cultureel, maatschappelijk en sociaal-economisch. Ongeacht achtergrond, leeftijd, kennis of vaardigheidsniveau. Meer dan ooit willen we laten zien hoe de Bibliotheek Schiedam haar bijdrage levert.

De bibliotheek wil iedere Schiedammer de kans bieden om gebruik te maken van de verrijking die de bibliotheek biedt, van jong tot oud, van laag- tot hoogopgeleid en van oer-Schiedammer tot nieuweling. En om al die Schiedammers te ondersteunen in hun persoonlijke ontwikkeling en hen te inspireren om kennis met elkaar te delen, gaan we niet uit van onze eigen ideeën of een vaststaand aanbod, maar vragen we ons eerst af wat mensen nodig hebben. Dat aanbod organiseren we vervolgens zoveel mogelijk in samenwerking met partners in de stad.

Daar hebben we al een mooi begin mee gemaakt. Wat ben ik trots dat de samenwerking met partners uit verschillende hoeken in de afgelopen jaren een vanzelfsprekendheid is geworden. Met veel plezier en succes gaan we dagelijks aan de slag met scholen, kinderopvang, maatschappelijke en culturele partners, burgerinitiatieven, gemeente en vrijwilligers.

“Geweldig dat wij er zeven dagen per week kunnen zijn voor iedereen die kennis komt halen, brengen of delen.”

Samen bouwen we aan een sterker en meer saamhorig Schiedam. We omarmen de laaggeletterdheid, vieren de geletterdheid, organiseren ontmoeting en debat, betrekken de jeugd bij de wereld om hen heen, brengen boeken en informatie letterlijk naar de Schiedammers toe. En we kunnen nog zo veel meer!

Over vier jaar hoop ik te kunnen zeggen dat de Bibliotheek Schiedam nog dieper geworteld is in de stad. Dat we betrokken en aanwezig zijn bij iedere wijk en we op die manier het hart van Schiedam vormen.

Ik hoop dat de stad in 2021 nog net zo trots is op ons als nu. Of nee... nog net iets trotser, omdat we de nieuwe beleidskeuzes die we hebben geformuleerd dan ook echt hebben waargemaakt.

Theo Schilthuizen

Schiedam, november 2017

VERTREKPUNT

Net als alle andere openbare bibliotheken in Nederland heeft de Bibliotheek Schiedam de opdracht om burgers te stimuleren, te ondersteunen en toe te rusten om mee te kunnen doen en bij te kunnen dragen aan de moderne samenleving. Deze opdracht is vastgelegd in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) die sinds 2015 van kracht is. De kernfuncties van de bibliotheek bestaan sindsdien niet alleen meer uit lezen, leren en informeren, ook de kernfuncties organiseren van ontmoeting en debat en kennismaken met kunst en cultuur zijn nu onderdeel van het wettelijke takenpakket van de bibliotheek.

Vanzelfsprekend vormen de landelijke kaders de basis van het bestaan van de Bibliotheek Schiedam, maar wij geven er invulling aan op maat van de stad. Met een sterke Schiedamse focus anticiperen we op de zaken die in de stad spelen of extra aandacht vragen. Dat doen we niet alleen, we werken samen met sterke Schiedamse netwerken, onder andere op het gebied van onderwijs, kunst en cultuur en preventie van laaggeletterdheid.

De Schiedamse bevolking is niet doorsnee, daarom maakt de Bibliotheek Schiedam ook geen doorsnee keuzes. De vijf kernfuncties zijn ons kader en de maatschappelijke opgaven van de stad zijn ons uitgangspunt. Samen maken ze de Bibliotheek Schiedam.

ONZE VISIE

Ieder mens is een bron van kennis en verhalen. De Bibliotheek Schiedam dient als intermediair tussen deze kennis en overige beschikbare informatie en biedt een plek, fysiek dan wel virtueel, waar mensen elkaar ontmoeten, van elkaar leren en zich kunnen ontwikkelen.

De Bibliotheek Schiedam inspireert mensen om hun kennis te delen en laat anderen participeren in het moderne bibliotheekwerk door met inwoners van Schiedam, bezoekers en partners in de stad diverse vormen van samenwerking te vinden op sociaal, maatschappelijk en cultureel gebied.

ONZE MISSIE

Iedere burger heeft recht om kennis te nemen van informatie, cultuur en educatie. Het is onze opdracht om burgers in dit recht te ondersteunen. De Bibliotheek Schiedam is een cultureel ondernemende organisatie, die samen met partners en inwoners bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling en de verbetering van maatschappelijke kansen van alle burgers.

KERNFUNCTIES

De vijf kernfuncties van de Bibliotheek Schiedam, zoals vastgelegd in de Bibliotheekwet (Wsob), zijn:

- *het ter beschikking stellen van kennis en informatie;*
- *het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;*
- *het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;*
- *het organiseren van ontmoeting en debat;*
- *het laten kennis maken met kunst en cultuur.*

De Bibliotheek Schiedam zet deze kernfuncties breed in en vertaalt ze naar de behoeften van de stad. Dat doen we door goed te kijken hoe we het beste aansluiten bij de stad en haar netwerken en hoe we daar een verbindende rol in kunnen spelen.

ORGANISATIE

De Bibliotheek Schiedam bestaat uit een groep van deskundige medewerkers (25 fte) en meer dan honderd vrijwilligers op de verschillende bibliotheeklocaties en op de scholen. Samen zorgen zij ervoor dat de collectie transformeert, door deze meer en meer op te bouwen en te delen met de stad en te verbinden met een gezamenlijk programma.

OP WEG NAAR 2021

Onze landelijke opdracht is om een bibliotheek te zijn van en voor iedereen. De ambitie van de Bibliotheek Schiedam is specifiek: in 2021 willen wij behalve aanbieder van excellente publieke en educatieve activiteiten, het maatschappelijke hart van de stad zijn op het gebied van persoonlijke ontwikkeling en taal. Van daaruit bieden we kansen aan de stad in het algemeen en aan de inwoners in het bijzonder.

Waarom? Schiedam is een stad van sociaal-economische uitdagingen. Waaronder laaggeletterdheid, werkloosheid en achterstand in de verschillende wijken. De komende jaren zet de gemeente daarom stevig in op het onderwerp sociale stijging. Iedereen moet de kans krijgen om zichzelf te ontwikkelen om te kunnen klimmen op de sociale ladder. De Bibliotheek Schiedam sluit aan bij de uitgangspunten van de gemeente en zal daar een actieve rol in spelen. De maatschappelijke opgaven waar de stad voor staat, zijn daarom duidelijk terug te zien in ons beleid voor de komende jaren.

Behalve die maatschappelijke bibliotheek, blijven we natuurlijk de vertrouwde plek voor iedereen die van taal en verhalen houdt. Gesproken, geschreven, gezongen, wij zijn de vindplaats van taal in al haar vormen. Samen met de taal- en verhalenliefhebbers vieren we de geletterdheid. Daarnaast zetten we in 2020 het bibliotheekwerk in de schijnwerpers tijdens het 100-jarig jubileum van de Bibliotheek Schiedam.

ONZE SPEERPUNTEN ZIJN:

- *Participatie en zelfredzaamheid*
- *Persoonlijke ontwikkeling*
- *Leesbevordering en informatievaardigheden*
- *Verandering en verbreding van de bibliotheek*

In de volgende hoofdstukken lichten we deze speerpunten toe en leest u onze concrete doelen voor 2021.

PARTICIPATIE EN ZELFREDZAAMHEID

Met de ambitie om de Bibliotheek Schiedam te positioneren als hét maatschappelijke hart van de stad, is er binnen de bibliotheek een vorm van maatschappelijke dienstverlening ontstaan die de komende jaren verder wordt uitgebouwd. De bibliotheek kan met name veel betekenen op het gebied van taalvaardigheid, digitale vaardigheden en basisvaardigheden. Vaardigheden die stuk voor stuk bijdragen aan zelfredzaamheid en de kansen om mee te doen in de maatschappij.

Die maatschappelijke dienstverlening verzorgen we niet alleen. Om nog meer Schiedammers te bereiken en ondersteunen, bundelen we de krachten met uiteenlopende partners in de stad. Zo is de Bibliotheek Schiedam onder andere initiatiefnemer van de taalcoöperatie. Samen met (maatschappelijke) partners gaan we de strijd aan met laaggeletterdheid. Door een goede afstemming tussen de partners onderling, willen we daar de komende jaren grote sprongen in maken.

In 2021 is het (maatschappelijk) programma voor volwassenen nog meer afgestemd op specifieke aandachtspunten per wijk. Dat doen we op basis van gesprekken met stakeholders, waaronder de wijkbewoners zelf, en informatie uit de geactualiseerde sociale index. We bieden inwoners van de verschillende wijken een aanbod op maat vol ontwikkelingskansen. Dat houdt in dat de verschillende kernfuncties worden uitgevoerd, al dan niet in zijn geheel, naar wens en behoefte van de wijk en de stad.

GESTELDE DOELEN VOOR 2021

- *Schiedammers zijn aantoonbaar verder geholpen op het gebied van taal en digitale vaardigheden;*
- *In de wijken is er sprake van bibliotheekwerk op maat;*
- *Vele inwoners weten de taalcoöperatie te vinden;*
- *De bibliotheek is actief binnen zorglocaties;*
- *Er is een maatschappelijke effectmeting uitgevoerd om de waarde van de bibliotheek voor de stad aan te tonen.*

PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Met de maatschappelijke bibliotheek sluiten we ons aan bij de opdracht van de gemeente rondom sociale stijging. We richten ons daarmee op een relatief grote, maar toch nog steeds specifieke groep Schiedammers. Van oudsher is het onze taak om bij te dragen aan de persoonlijke ontwikkeling van álle inwoners van de stad. Ook daar zetten we de komende jaren weer volop op in.

In 2021 zijn wij een bibliotheek door, voor en met de stad, met een aanbod op maat in iedere wijk en locaties waar iedereen kan binnenlopen. Het maakt niet uit of ze nul zijn of 100, Schiedammers moeten te allen tijde kunnen rekenen op onze dienstverlening. De historische Korenbeurs vormt daarvan het middelpunt met een totaalconcept van dagelijkse service, ruime openingstijden, uitnodigende horeca en een prachtige binnentuin.

Met deze middelen bieden we toegang tot alle kennis en informatie die iemand nodig heeft om te kunnen groeien in zijn of haar ontwikkeling. Daarnaast blijven we de vertrouwde partner van iedere literatuurlijfhebber. Samen vieren we de geletterdheid wanneer het maar kan!

GESTELDE DOELEN VOOR 2021

- *Alle Schiedammers van 0-100 jaar worden bereikt en bediend;*
- *Het collectieplan is geactualiseerd: er zijn op inwoners afgestemde (wijk)profielen die jaarlijks worden geëvalueerd;*
- *Er is een programma op zorglocaties;*
- *De Bibliotheek Schiedam is in de stad zichtbaar als gids voor een leven lang leren, lezen en ontwikkelen.*

LEESBEVORDERING EN INFORMATIEVAARDIGHEDEN

Om kinderen en jongeren voor te bereiden op een kansrijke toekomst in de kennissamenleving, is het van belang dat zij goed leren lezen en informatievaardigheden ontwikkelen.

De Bibliotheek Schiedam ondersteunt kinderen en jongeren om lees- en informatievaardigheden te ontwikkelen en uit te breiden. Daar beginnen we al vroeg mee, onder andere met een voorschools aanbod voor 0 tot 4 jaar dat we organiseren in samenwerking met het consultatiebureau, kinderdagopvang en peuterspeelzalen. Dat aanbod laat kinderen, ouders en opvoeders het plezier in (samen) lezen ontdekken en draagt bij aan een verrijking van de woordenschat.

Daarnaast hebben alle basisscholen en een aantal middelbare scholen in Schiedam een bibliotheek op school en maakt het merendeel van de scholen gebruik van ons educatieve programma. Daarin zijn leesbevordering, taalontwikkeling en digitale geletterdheid belangrijke pijlers.

In 2021 wordt de jeugd van 0 tot 18 jaar in zijn geheel bereikt door de bibliotheek in samenwerking met andere partijen in het voorschoolse, primair en voortgezet onderwijs.

Talentontwikkeling van jongeren in de stad vraagt en krijgt specifieke aandacht. Op weg naar volwassenheid ontwikkelen jongeren hun eigen interesses, ze oriënteren zich op de toekomst en op wat de stad te bieden heeft. De bibliotheek speelt hier zowel binnen als buiten schooltijd op in. In de eerste plaats door jongeren via en met scholen voor voortgezet onderwijs in aanraking te laten komen met een aanbod voor lezen, leren, informeren, debat en cultuur. Daarnaast bieden we een podium voor ontmoeting, debat, kunst en cultuur.

GESTELDE DOELEN VOOR 2021

- *Jeugd van 0-18 jaar wordt in zijn geheel bereikt;*
- *Het wijkprogramma voor de jeugd is afgestemd op scholieren in de buurt (primair en voortgezet onderwijs);*
- *Meer dan de helft van de scholen voor voortgezet onderwijs heeft een Bibliotheek Op School;*
- *De educatieve dienstverlening op en rond de basisscholen is geoptimaliseerd.*

VERANDERING EN VERBREIDING VAN DE BIBLIOTHEEK

Om de maatschappelijke bibliotheek tot volle bloei te laten komen, zetten we onze diensten in. Daarmee beschikt de Bibliotheek Schiedam al over een stevige basis voor de komende jaren. Toch vragen de ambitieuze doelen en veranderende vraag ook om een aanscherping van de organisatie. De Bibliotheek Schiedam is constant in ontwikkeling.

De focus voor de komende jaren zal vooral gericht zijn op samenwerking met onderwijs en culturele en maatschappelijke partners in de stad. We kijken daarbij naar waar organisaties elkaar raken en elkaar kunnen ondersteunen.

In 2021 zijn de verschillende afdelingen meer met elkaar geïntegreerd. De medewerkers leiden de ontwikkelingen rondom de maatschappelijke bibliotheek en profileren zich als professionele en vakbekwame ondernemers. Naast bekende en vertrouwde netwerkpartners (zoals musea, theater, CBK en onderwijs), wordt de komende jaren samenwerking gezocht en uitgewerkt met maatschappelijke partijen, zoals Stroomopwaarts, Stichting Lezen en Schrijven en met burgerinitiatieven (in de lijn van bijvoorbeeld G1000 en het burgerkennisnetwerk). Ook met de partijen die nu actief zijn in de wijken wordt (verdere) samenwerking uitgewerkt. De gemeente Schiedam is hierbij niet alleen opdrachtgever, maar in zekere zin ook partner.

Een van de grootste ambities is het realiseren van contributievrijdom voor alle inwoners van de stad. Dat houdt in dat het lidmaatschap voor inwoners van de stad gratis is en iedereen drempelvrij toegang heeft tot de rijkdom die de bibliotheek biedt. Voorafgaand is uitgebreid onderzoek gedaan naar de haalbaarheid en uitvoering van dit plan en zijn partners gezocht die de contributievrijdom financieel mogelijk maken.

GESTELDE DOELEN VOOR 2021

- *Aan de dienstverlening wordt dusdanig vorm en inhoud gegeven, dat de ambities van de Bibliotheek Schiedam succesvol worden behaald;*
- *Er is contributievrijdom voor alle inwoners van de stad;*
- *Er is een vergaande samenwerking met de stad en/of maatschappelijke instellingen;*
- *Medewerkers zijn meegegroeid met de ontwikkelingen rondom de moderne bibliotheek en profileren zich als professionals die verschillende partijen weten te verbinden en die een vertaalslag kunnen maken van behoeften van de stad en haar inwoners naar een uitdagend en inhoudelijk aanbod;*
- *De bibliotheekprogrammering in wijken speelt een verbindende rol, betrokken bij de doelgroepen;*
- *Vrijwilligers worden ingezet op hun talenten;*
- *Aan de hand van passende meetinstrumenten monitoren we de maatschappelijke effecten van het beleid en aan de hand daarvan wordt het beleid bijgestuurd voor een optimaal resultaat.*

BRONNEN

- Beleidsvisie 2012 – 2015: de Bibliotheek Schiedam... Samen in de stad
- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, 1 januari 2015
- Bibliotheek van de toekomst: knooppunt voor kennis, contact en cultuur / Commissie Cohen – Den Haag: Sectorinstituut Openbare Bibliotheken, 2014
- De maatschappelijke waarde van openbare bibliotheken in Nederland – Den Haag: KB, 2015
- Sociale index Schiedam 2015
- Staat van Schiedam 2015
- Overzichtstabel veiligheid Schiedam 2015
- Kadernota sociaal domein 2015
- Visienota Schiedams maatwerk in het sociaal domein
- Strategisch meerjaren marketingplan de Bibliotheek Schiedam 2016
- De culturele 'schijf van vijf', geactualiseerde cultuurvisie Schiedam 2017

COLOFON

de Bibliotheek Schiedam

010 714 63 00

info@debibliotheekschiedam.nl

www.facebook.com/debibliotheekschiedam

www.twitter.com/debiebschiedam

www.debibliotheekschiedam.nl

© 2017, de Kleine Ambassade

Concept en redactie: de Kleine Ambassade

Vormgeefconcept: Rob Maan

Fotografie: beeldbank de Bibliotheek Schiedam